

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 fil —

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 72—
Polugodišnja „ 36—
Četvrtgodišnja „ 18—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

— Цена у продаји 1 К 50 фил. —

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата К 72
Полугодишња „ 36
Четвртгодишња „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Drago Vojska:

Ali smo to zaslužili?

Dne 16. aprila t. l. smo javni nameščenci na dostojen način stavili svoje zahteve in dali vladi časa en mesec, da zahtev uredi. Vlada, kateri smo predložili svoje zahteve, je med tem časom odstopila. No, dobili smo „novo“ vlado, to se pravi samo nekaj novih ministrov, ki pa imajo — kakor so pokazali — ravno toliko smisla za blagor javnih nameščenecv, kakor vsi prejšnji. Če je bil kdo med nami, ki je od nove vlade pričakoval za nas več razumevanja, je gotovo danes z vsemi onimi, ki smo bili prepričani, da bo nova vlada nova samo po imenu, prišel do zaključka, da smo imeli prav, ko smo trdili, da se pri nas sestavljajo nove vlade samo zato, da pridejo polagoma vsi narodni predstavniki na ministrske stolce, četudi samo za par tednov. Minister hoče pač postati vsak!

Na naše zahteve do 16. t. m. sploh ni bilo odgovora. Tega dne pa smo čitali vsakovrstne vesti, kako hoče nova vlada regulirati naše prejemke. Nekatere vesti so bile več, druge manj zadovoljive. Popolnoma pa prav nobena. Toda niti te niso bile resnične in so imele menda samo na-

men, avizirati naše velekapitaliste, naj se pripravijo na naše povišanje in nam sežejo globokeje v žep.

Pred par dnevi smo končno prejeli uradno obvestilo, ki nam je zaprlo sapo. Vlada nam je dovolila 25% povišanje decemberskih draginskih doklad, kar odgovarja 10% povišanju današnjih prejemkov.

Človek z zdravimi možgani bi tega ne mogel verjeti, ker se mu zdi nemogoče. Toda naše vlade imajo navado, da sklepajo samo nemogoče, pametnemu človeku neverjetne stvari. Tako je storila tudi nova in se povzpela na najvišjo stopinjo!

Dovolila nam je 10% povišanja prejemkov, medtem ko so cene vsem potrebščinam poskočile od decembra lanskega leta do danes za več ko 150%! Čeravno nočemo reči, da naša vlada ve vse, kar se dogaja v naši državi, moramo vendar domnevati, da ji je znano, kako so cene od decembra 1919 vztrajno rastle, posebno, če pomislimo, da je ona prvačila z dviganjem cen! Železniški tarifi, moka, tobak, vse se je podražilo pod vladno sankcijo. Če so vodile vlado pri izdaji naredbе časopisne vesti, da pri nas cene vsem živilskim potrebščinam padajo, ji povemo, da mi tega padanja še nismo ob-

čutili, ampak čutimo pri vseh stvareh obratno.

Mi se prav nič ne čudimo, da je vlada prišla na dan s tem za nas žaljivim sklepom, ker vemo, da živi še v zavesti aprilske zmage. To zmago ji privoščimo. Toda povemo ji, da bi bila zmaga tedaj na nasprotni strani, če bi bilo vlado zapustilo uradništvo! Vlada naj ve, da smo ji zmago prinesli mi, ker se nismo dali speljati od raznih političnih demagogov; vlada je to pozabila ter nam za plačilo dala — klofuto! Naj bo! Vzamemo to na znanje, toda če vlada misli, da bo tudi pri nas triumfirala, se moti. Uradništvo ne bo dalo prilike, da bi vlada nastopila proti njemu z brutalno silo. Vsi stojimo še danes trdno za državo, ki jo bomo branili z vsemi silami proti vsakomur, ki bi jo hotel ugonobiti, najsi bi dotični sedel tudi v vladni ali bil minister n. r.

Dokazano pa je, da država, ki nima dobrega uradništva, ne more obstojati in ji je pogin zapisan že ob rojstvu. Ker mi ne pustimo pasti naše države, bomo delovali z vsemi silami, da ostane uradništvo moralno nepokvarjeno, pošteno in nekorrumpirano. Če ima vlada drug namen, ji bomo nasprotovali z vsemi silami, četudi nam očita potem, da hočemo zrušiti državo. Ne, mi nočemo zrušiti našega dela,

LISTEK.

Josip Barač (Split):

Ruglo naših dana.

Do jučer je bio bogalj, gol i bos, ali prilično zgodan dečko i uljudan u svom sitnom životu i priručan za službu. Mušterije je pozdravljao skladno i nosio dalje razne vrećice, sanduke, bačvice iz skladišta u dućan, i obratno. Gospodar ga nije nikada zatekao u kradji, osim da je možda koju sitnariju ili malenkost spravio u džep, ali na to nije bilo vredno, da se obazre! Citati je i pisati znao već toliko, da je čak razumilo i domaće vesti po našim novinama!

U to dodje rat, a s njim tatska sreća i kriomčarski pir. A on je znao samo da igra »briškulu«, običajnu igru na kartama.

Trgovina lepa i čestita, sušičavo pade u grob, a iz raznih mudrih i čovjekoljubnih vladinih naredaba grunu u svet nova, mlada i bućna trgovina, a s njome i nova trgovačka svetinja, živinska i lakoma,

koja u par meseca zgrnu tolike pare na glavu, koliko ih ne zasluži u tridesetak godina službe ni najvaljaniji sudac, ni najokretniji profesor!...

Sudac i profesor problediše od nevolje i glada, a mnogi od njih od progonstva i tamnice — a jučerašnjem bogalju i bosamcu, kojemu ni pre ne bijaše baš loše, zaobli i nabubra lice i trbuh, obuče lepe cipele, po novoj fazoni i gospodsko odelo, namaknu trokatnicu i oranicu i posta važan u aktima »Narodnoga Veća«, i narodni — dobrotvor!

»Jučer primismo od g. Ive Prkovića« — tako je zvonila domaća vestica u rodoljubnoj novini — »300 K za družbu sv. Cirila i Metoda, 300 kruna za prevoz naše dece u Hrvatsku, a 300 kruna u fond našega lista. Dičnom rodoljubu i narodnom dobrotvoru svaka čast i hvala, i neka njegov svetli primjer — biva, da se sete fonda — bude drugim rodoljubima na ogled. Živio Ive Prković!«

Medjutim Ive Prković nije još napredovao u politici. Napredovao je u lupeškoj

umetnosti: od briškule prešao na preferans i dopro do makaa!

Ive Prković je napredovao. Neku je kulturu već stekao u zagrebačkim kavanama, kod raznih stolova, gdje se, za ovoga strašnoga rata »mnogo radilo za narod i za ujedinjenje!« No Ive Prković nije još upućen u naše stranačke prilike, pa nije još stvorio sebi programa i nije još stupio ni u jednu stranku. Inače bila bi ona novina nadodala i epitetom ornans: »naš ugledni sumišljenik«. Ali Ive radi, vežba se. On se već sprijateljio s istaknutim političarima, visokim upravicima, koje je »kloaka mak-sima« iznijela na površinu. I zato on napreduje u bogatstvu, ugledu, znanju i političkoj zrelosti. Nije ušao u Narodno Predstavništvo, ali ostaje još prigode: barem će moći da dokaže, da se nije oprljao!

Ive Prković više ne krade, on trguje. Ako dobiva 3000%, to ne smeta, njegovi će prilozu od 300 kruna poskočiti na 3000, a izvoznice, koje on dobiva, ne idu bar u tuđinske ruke! On je domaća firma, a opet se ni njegovi visoko položeni drugovi ne će pokajati i bit će čisti, bez prijavština, a

nego hoćemo našo domovino rešiti in jo ohraniti močno. Uničiti pa jo hoćejo tisti, ki nam odrekajo pravico do poštenega življenja!

V dosego svojih pravic pa nastopimo z vso svojo moćjo, solidarni kakor vedno, in vlada naj bo prepričana, da bo morala pred nami kloniti z vsemi svojimi baloneti vred! Mi nismo zaslužili za svoje pošteno delo plačila, ki nam ga sedaj dajejo gošpodje, ki so se poslali v Beograd!

Med nami pa ne sme biti omahljivec. Stati moramo za svoje pravične zahteve kakor en mož in znaga bo naša!

Opća javna skupština javnih namještenika u Zagrebu.

Povodom novo izašle uredbe o 25% povišenju beriva javnih namještenika, zaključio je središnji odbor SJN., da tu uredbu iznese pred svoje drugove na općoj javnoj skupštini javnih namještenika, koja bi imala zaključiti o daljnjim koracima. Do tog zaključka vodila je središnji odbor SJN. izjava, dana u spomenici banu dne 16. maja, da će središnji odbor biti prisiljen u slučaju, da se javnom namješteništvu u gornjem roku ne pomogne, morati prepustiti skupštini javnog namješteništa, da po vlastitoj uvidljivosti donese svoje daljnje odluke.

U tu svrhu sazvaio je središnji odbor opću javnu skupštinu javnih namještenika u subotu, dne 29. maja u gradsku vijećnicu. Na ovoj skupštini iznesen bi predlog gradskog činovnika Fanjka, da se jednostavno ta nova povišica, koja sliči više izrugivanju nego li faktičnoj pomoći, odbije. Nakon odulje rasprave bude prihvaćen predlog profesora Petanjka, da se za četvrtak, dne 3. juna (na Tijelovo) sazove ponovna skupština, na kojoj će valjda biti više učesnika, pa će se tamo moći stvoriti rezolucija, koju bi imao izraditi na toj skupštini posebno izabrani odbor od 3 lica. U taj odbor bila su izabrana gg. profesor Petanjek, Fanjak i Lončar. Prema tomu predlogu nastavljena je opća javna skupština na Tijelovo dne 3. juna u dupko punim prostorijama Metropol kina na Preradovićevom trgu.

Skupštinu je otvorio predsjednik SJN. dr. Benković i prikazao u kratkim crtama

tok posljednje skupštine, osvrnuo se na predloge, koji su onomadne pali. Navadja, da se u Sloveniji, gdje je organizacija javnih namještenika vrlo čvrsta, ide za tim, da se 25% povišenje odbije, jer ono znači izrugivanje i vrijeđanje javnih namještenika, a nije niti dolično države, da ovakvim načinom potpomaže svoje namještenništvo. Govornik misli, da se takav korak ne bi dao provesti u Hrvatskoj, buduć, da ovdje stališka svijest i solidarnost nijesu tako razvijene, kao među drugovima u Sloveniji. Prepušta skupštini, da o tom odluči. Mimogred spominje, da su slučajevi nesolidarnosti među javnim namještenicima odviše česti, pa tako se dogodilo i ovaj put, da je vladin pisarnički oficijal Domazet zabranio svojem podređenom osoblju dolazak na današnju skupštinu. (Ogorčenje među prisutnima. Povici: neka se bojkotira i isključi iz organizacije nevrijedni drugi!) Predsjednik izjavljuje, da će središnji odbor SJN. učiniti svoju dužnost, kako mu pravila nalažu, a skupštini predlaže, da nad ovim postupkom izjavi svoje ogorčenje i negodovanje, što skupština burnim poklicima jednoglasno usvaja.

Tajnik SJN. Mlinarić pročitao je predstavke upravljene na bana, odnosno centralnoj vladi radi materijalnog boljka javnog namješteništa i nadovezuje, da je na ove predstavke stigao odgovor u obliku 25% povišice, koja zapravo ne znači nikakovo poboljšanje.

Profesor Petanjek kao referent odbora za sastav rezolucije prikazuje brojčama i primjerima, kako su životne potrebitine poskočile u cijeni. Uspoređuje plaće manualnih radnika i časnika sa onim javnog namješteništa, te konačno čita rezoluciju i preporuča ju na prihvati.

Dr. Večerina u opširnom govoru kritikuje nemar i nehać mjerodavnih faktora prema potrebama javnih namještenika.

Nadinžimir Jo kritikuje nesposobnost državnika, koji ne znadu naći redovitih prihoda od poreza za potrebe državnog aparata i predlaže, da se u rezoluciji spomene ta okolnost i upozori mjerodavne faktore, kako će doći do prihoda, koji će dostajati, da se javnom namješteništvu osigura povoljno materijalno stanje.

Profesor Petanjek odvraća, da je vlada na te činjenice već upozorena bila u

raznim predstavkama Saveza Javnih Namještenika.

G. Lončar govori o korupciji i okolnostima, koje joj pogoduju.

G. učitelj Nemet veli, da ministar Protić pravi izborni red, prama kojemu bi javni namještenici izgubili svoju službu, ako bi se dali birati u parlamenat, pa se tako hoće od njih načiniti građana drugoga reda. Predlaže, da se proti ove osnove pošalje vladi predstavka. (Prima se.)

Na to je skupština, koja je izvođe svih govornika pratila velikim zanimanjem i silnim odobravanjem, prihvatila ovu

rezoluciju:

Javni namještenici sabrani 3. juna 1920 na općoj javnoj skupštini u Zagrebu povodom 25 % dodataka na decembarske dodatke na skupoću konstatuju:

da su ukupna beriva javnih namještenika ovim dodatkom povišena tek za kojih 7—12 procenata, dok su cijene najnužnijih životnim namirnicama od decembra 1919. poskočile za 100—150 procenata;

da beriva javnih namještenika već s povišicom od decembra 1919. nijesu ni iz daleka dotjecala za namirivanje najprijećih životnih potreba, a ova nova povišica po našem mišljenju znači većma izrugivanje, nego li ozbiljnu brigu oko poboljšanja kukavnog materijalnog položaja javnih namještenika;

da su uslijed očite nebrige mjerodavnih faktora javni namještenici prinuđeni nedopuštenom i nedostojnom rabotom nadoknađivati onaj manjak u dnevnim životnim potrebama ili napustiti državnu službu, što vodi do državne katastrofe, a odgovornost za ovu pada na vodeće državne faktore i napokon;

da su ovaj mizeran položaj javnih namještenika skrivila jedino dugotrajna strančarsko politička natezanja oko vlasti.

Javni namještenici s toga osuđuju sve političke stranke, koje su — brinući se jedino oko stranačkog prestiža — posve zanemarile blagostanje svih državljana, a javnih namještenika napose, te traže, da se materijalni položaj javnih namještenika uredi tako, da ne bude barem ispod ljudskog dostojanstva.

Predsjednik SJN dr. Benković apelira na stališku svijest i solidarnost javnih namje-

stima novaca. Tako je Ive Prković dobio pravi narodni dobitnik, jer će se njime okoristiti i on i domovina i domaća trgovina i odlični narodni sinovi!...

Ive Prković je neki dan strašno kritizirao i grdio činovnike, jer on sad već čita i uvodne članke — što se usudjuju platiti povišicu plaća.

»Otkle će im država namaknuti silne pare? Treba znati, kakve carine mi plaćamo državi! Ta marva nije vikala pod Austrijom! To bi smeće trebalo suspendirati, otpuštati, bacati u tamnicu! Ova naša bedna Jugoslavija pušta svakom gadu, da diže glavu.«

Ive Prković špekulira na ministarsku listnicu. Možda će je i dobiti, ako sudimo po krasnom gospodarstvu, koje se provodi danas u našoj domovini...

Dojmovi s putovanja.

Odavna se ne makoh iz svog uredovnog sijela, jer je to za državnog namještenika već sasna zabranjeno voće. Njima je ma-

terijalno onemogućeno bilo koje putovanje čak i onda, ako zaprijeti sigurna smrt oboljelih članova obitelji, koji bi možda mogli naći spasa u kojoj bolnici. Oni su baš sapeti na krst, s kojeg ih nitko ne mari spasiti!

Ali nije mi namjera, da se žalimo na nemogućnost putovanja. Hoću naprotiv, da rećem, kako je dan danas najveća moralna kazna za svakog poštenog i osjetljivog činovnika, koji mora na put ići, jer mu se tek onda pred očima otvara sva njegova današnja mizernost i podređenost moralna i materijalna.

Ja sam dakle morao na kratko zvanično putovanje, te sam se s jedne strane radovao, da ću si i ja napokon priuštiti uživanja putnika. Ali saćuvaj te bože toga uživanja!

Stupam u voz i razmišljam na ona lijepa vremena, kada sam u takvim prigodama — premda jednostavni činovnik, koji samo od plate živi — ipak dobro prolazio. Nego prvi slabi dojam učini mi jedan saputnik s fesom na glavi, koji zuimljući mje-

sto do mene u kupeu II. razreda odmah me upita: Putuješ li ti za trgovinom. Odgovorim mu znakom glave, da ne. Pljućne i okrene se na drugu stranu. Medjutim se kola napunila svakojač svjetine. Oledam na okolo, dali bi spazio koju pristupačnu osobu, s kojom bi se putem mogao porazgovoriti, ali uzalud. Sve neka nova vrsta ljudi. Sjedim i slušam. Među njima razvije se živahan razgovor. Sve o trgovini, valuti i o raznim špekulacijama, premda vidiš odmah, da to nijesu pravi trgovci ili financiri, već današnji ratni trgovci, pretrglije i lihvari.

Tu ti se vadi kutije finog duhana i cigareta, jede se šunka i razne poslastice, plju se raznoliki liker, a ja pomišljam na... činovničke skuparinske doplatke i na razne vladine projekte o uredjenju činovničkog pitanja, ne bi li tim ublažio i moje želućano razdraženje!

Približavamo se glavnoj stanici, putnici se već dogovaraju, u kojoj je restauraciji bolja hrana, udobnija soba itd. Voz staje, a naši ratni gulikože — sve mladi, obijesni ljudi — silaze s voza i odmah za-

štenika, jer će samo tako biti jaki u svojoj borbi. Preporuča, da se ugledaju u svijest slovenskih kolega i snagu radničkih organizacija. Poziva sakupljene, da se pretplaćaju i sami agitiraju za pretplatu na „Naš Glas“, da se uzmogne što prije preudeti u dnevnik, i tako učiniti jakim borbenim sredstvom u rukama staleške organizacije. Pozdravlja prisutne i zaključuje skupštinu u 1. sat poslije podne. B.

Naj sodi javnost!

Dne 12. 10. 19. sem vložil prošnjo na poverjeništvu za uk in bogočastje, da mi izjemoma vštejejo službeno dobo od 26. 10. 10. do 15. 9. 11. v polnem obsegu v napredovanje. Utemeljeval sem prošnjo s približno sledečimi razlogi:

1.) Ob koncu š. l. 9/10. sem porabil vsako priliko, da si zasigram polno suplenturo, a vedno brez uspeha. Krivda je ležala v takratnem sistemu. Evo dva drastična primera! a) V jeseni 10./11. je bila na M. realki razpisana 16 urna suplentura za geom. risanje. Na mojo osebno prošnjo mi odgovori takratni ravnatelj Bittner, da je mesto že v počitnicah (torej pred razpisom) obljubil po izpitu mlajšemu, ko sem jaz (seveda Nemcu!); če bi se pa raditega pritožil, me vseeno ne more upoštevati, ker prosi za isto mesto tudi neki starejši kompetent iz Dalmacije! b) Končno sem prosil svojega ravnatelja Glowackega, da mi nakaže več ur, ter omenil, da je večina gospodov preobloženih z nadurami, ne da bi se zanje potezali. Odgovor je bil približno sledeči: „Gospodje so dolžni prevzeti maksimum brezplačno; če odpade pri tem na enega ali drugega kaka plač. ura več, se te posamezne ure ne dajo odtrgati za Vas. Če bi pa hotel odvzeti kakemu gospodu več ur, nima več maksima; država bi morala vsled tega plačati več suplenturo nego plača za nadure“. To pravilo pa ni veljalo za istoč. z menoj nanovo v službo stopajočega dr. Schuschniga, ki je imel navzlic temu, da je bil tretji zgodovinar na zavodu, celo nadure. 2.) So me v tem času prav pridno pobližali za brezplačno nadomeščanje zadržanih gospodov, kar se tudi posebno poudarja v spričevalu o sposobnosti. 3.) Znaša razlika med resnično vštetim časom in dobo dejanskega nastopa službe komaj 8 mesecev 14 dni. Za me

preme sve automobile i kočije, koje su se tu nalazile i voze se veseli u prve hotele. Znatijeljan gledam, da li u tim kolima sledi koji tako zvani gospodin do predratnih vremena, jer sve danas možeš vrlo lako raspoznati... Da! Sve novi tipovi, novi svijet! Stari intelektualni svijet izumire...

Uzmem napokon svoj službeni kovčeg i pješice dakako nosim ga na nadležno mjesto, tu nadjem svoje kolege u zvaničnim poslima, sve zapuhane i ozbiljna lica. Ne znam na prvi mah, dali tako ružno izgledaju od truda ili od apetita i drugih briga. Uvjerih se brzo, da je i jedno i drugo — baš kao i u mome kraju.

Gledam i poredjujem rad i odgovornost ovih mojih nesretnih drugova i onih putnika, pak me jeza hvata videći tako nepravu i neprilodno rasporedjeno današnje društvo.

To je sve dakle tečevina, toli željno očekivane slobode?! Sada ne želim više putovati.

Činovnik.

pomeni ta doba veliko, ker bi mi na ta način pripadla druga petletnica že s I. XI. 1920. —

To prošnjo mi je poverjeništvu z odt. od 28. 11. 19., št. 18.657 v polnem obsegu iz načelnih razlogov odbilo. Kaka so ta načela, poverjeništvu ne pove. Ako se mi ni zgodila krivica z navedenimi dejstvi, (da so resnična, se sklicujem na v. š. nadzornika dr. Poljanca!) takrat je moja prošnja brezpredmetna, kar se mi pač lahko v obraz pove. Če pa obstoja krivica, ki jo občutim še sedaj, ni po zdravem razumu veljavnega razloga, ki bi dovoljevalo krivico in, če bi to bilo tudi besedilo za kona; kajti vsem zakonom temeljno načelo je, kolikor mogoče preprečevati krivico, ne pa naproti.

Ali ni imelo slavno poverjeništvu takrat istih načel, ko je sprejelo v službo na M. realki renegata dr. Saduja, ki se je ob času prevrata izjavil za Avstrijlo, si dal v Gradcu všteti v službeno dobo med drugim vsa vojna leta z 1 in pol ter bil na to prevzet v našo službo v 8. plač. redu, dajiravno ima dve leti pozneje izpit, ko jaz? Ali ima slavno poverjeništvu drugačna načela z ozirom na tolmačenje besedila zakona, če gre za dijake — Orle — ki padejo dve leti zaporedoma iz istega predmeta, kakor R. W. v 4. gimn. razredu, pa napredujejo vendar v naslednji višji razred? — O slavno poverjeništvu! Kako dolgo še boš svojo milost delilo le na desno, svoje „načelne razloge“ pa le na levo?

Ker sem se čutil sled te salomonične razsodbe prizadetega, sem prosil proferško društvo, da posreduje v moji zadevi, kar se je tudi zgodilo. Na to je dobilo ravnateljstvo z dopisom v. š. s. z dne 11. aprila 1920, št. 1388. naročilo, „naj imenovanega profesorja pozove, da predloži vse svoje službene dokumente, izkaznico o dosedanjem službovanju in odlok tukajšnjega v. š. s., s katerim se mu je prvič ugotovila službena doba.“

Z novo nado na razsodnost mero-dajnih činiteljev sem izpolnil zahteve, na kar je došel sledeči odlok v. š. sv. z dne 6. maja 1920, št. 4946, ki ga v drugem delu dobesedno navajam:

„Besedilo vloge, ki jo je predložil B. takrat, (= prvič) se dobesedno ujema z besedilom prošnje, ki jo je poslalo dne 28. januarja 1920 profesorsko društvo. Ker je vloga profesorskega društva vrhutega še označena kot prepis, ni dvoma, da obe navedni vlogi tvorita isto zadevo, ki je rešena s tukajšnjim odlokom št. 18.657 z dne 28. novembra 1919. (Glej zgornj.)“

Zato torej, da so prišli gospodje v. š. sv. do spoznanja, da tvorita obe prošnji isto zadevo, sem moral vposlati vnovič svoje dokumente. Dobro, da me niso še osebno citirali v Ljubljano, da se „repričajjo, če sem res jaz tisti, ki prosi. „Wem Gott das Amt gibt, dem gibt er auch Verstand!“

Maribor, 27. maja 1920.

Profesor Fran Bračim.

Tovariši! Agitirajte za „Naš Glas“! Nabirajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike!

Pragmatika.

(Nadaljevanje.)

§ 44. „Disciplinarne kazni se ne smejo izreči, dokler se ni zaslislal tisti, ki se ga tiče. Neodgovarjanje na vprašanja se smatra za priznanje.“

„V spisu, s katerim se izreka disciplinarna kazen, se uradniku predoči tudi njegovo dotedanje vedenje in krivde, ako je bil radi njih kaznovan.“

Sklepati je, da preiskavo in izpraševanje vodi predstojnik sam, ki daje službene naloge in potem izreka tudi sodbo. Simptomatično je, da se „neodgovarjanje smatra za priznanje“! V srednjeveški inkviziciji se je okrivljenec — mučil in natezal, dokler ni izpregovoril in priznal. V nasprotju s tem običajem uradnik prizna po gornjih določbah svoje zločinstvo s tem, da nemodro ne odgovori na vprašanja.

§ 45. „Disciplinarne kazni se izrekajo manjše ali večje, po razmerju manjše ali večje krivde, in v razmerju dotedanjega dobrega ali slabega vedenja.“ — Tudi to določilo zelo peša na jasnosti. Razume se, da kazni morajo biti razmerne storjenemu pregrešku. Ali tudi to more bolje in pravičnejše presoditi poseben objektivni senat, ne pa posameznik, ki je največkrat neposredni predstojnik.

§ 46. „Minister sme določiti, da se uradniku ne priznajo selitveni stroški samo, ako se uradnik premešča zaradi povzročenega nemira (smutnja), prepira, in zaradi neskladanja s tovariši v službi.“

§ 47. „Ako uradnik zakrivi disciplinarni prestop, ko je bil v istem letu dvakrat kaznovan, ali ako zakrivi katerikoli poedini disciplinarni prestop, toda tak, da ga učinja nedostojnim za državno službo, sme pristojni minister po sklepu v ministrskem svetu, oziroma predsednik sveta po sklepu državnega sveta izročiti takega uradnika disciplinarnemu sodišču v presojanje.“

Potemtakem sme predstojnik ali pristojna višja oblast administrativno kaznovati uradnika dvakrat v enem letu n. pr. z odtegljanjem plače vsakikrat po tri mesece, predno se izroči disciplinarnemu sodišču ali senatu, pred katerega bi brez izjeme moralo spadati vsako kaznovanje!

§ 48. „Predno se uradnik izroči sodišču v zmislu prejšnjega paragrafa, če bi se čin po priznanju uradnikom in ugotovljeni izjasnitvi ali iz druge strani dovoljno ne dokazal, odloči pristojni minister oziroma predsednik državnega sveta po ministru pravde, da se isti preišče s posredovanjem enega ali več komisarjev, kakor to odreja preiskovalno oblastvo ter smatra za potrebno po veličini krivde in drugih okoliščin.“

„Če je več komisarjev, predsednik komisije, četudi je samo eden, ne sme biti nižjega znanja nego je tisti, o katerem se vodi preiskava.“ — Formalna disciplinarna preiskava je po gornji določbi predvidena stoprav za primere, kadar se disciplinarne zadeve — in to po naredbi ministra — morajo izročiti disciplinarnemu sodišču. Domnevati je, da se v drugih primerih uporablja le nekako „bagatelno“ postopanje ter „sodbe“ izrekajo z navadnimi več ali manj utemeljenimi naredbami dotičnih predstojnikov. Tako postopanje že davno ni več času primerno ter se mora odpraviti, ker pač ne more biti obsodbe, ne da bi se bila vodila prej zadostna preiskava in tudi preiskovalec

presega, nas vendar po složnosti ravno-tako neprimerno prekaša.

Držimo se tudi mi med seboj sedaj tako potrebnega in toliko ponavljane gesla ujedinjenja: „bratje smo, koje vjere bio“ v bodoče zatrdno in gotovo se nam ne bo treba kesati.

Sicer pa nam bo nesloga prinesla to, kar je prinesla še vedno in povsod in: „Pokora klete te grehote — vnukom bo še poznim — tu, živ jarem.“ (Aškerc.)

Iz Saveza javnih namještenika Hrvatske i Slavonija.

Nove izkaznice. Za kratko vrijeme razaslati će se iz Saveznog biroa nove članske iskaznice, koje će vrijediti za 3 godine, a na njima će biti točno označeno i vidljivo dali svaki član posjednik iskaznice udovoljava svojim dužnostima plaćujući redovito članarinu. Blagajnici pojedinih stručnih odsjeka i kotarskih skupina dobiti će potanje upute o rukovanju s novim iskaznicama i markicama kod ubiranja članarine. Posao oko ubiranja članarine će se ujednostavniti, a isto i knjigovodstvo stručnih odsjeka, kotarskih skupina, a i same blagajne Saveza. Upozorujemo članove, da se pobrinu, da te iskaznice što prije podignu kod svojih stručnih odsjeka, a kad su ih podigli, da paze na njih, jer će se duplikati izdavati tek u slučajevima vrijednim osobitih obzira. Blagajnici kotarskih skupina, a gdje takovih još nema povjerenici kotara, neka također savjesno i tačno razdijele svim članovima iskaznice, a ne da ih zadrže kod sebe, kako se to prošle godine desilo, da smo izravno odavle mnogim članovima morali šaljati duplikate. Sve članove upozoravamo, da se uvijek prigodom dopisivanja sa središnjim odborom pozovu na temeljni broj svoje iskaznice.

Posredovanja. Upozoravamo sve javne namještenike, koji se obraćaju na središnji odbor u raznim stvarima za posredovanje, da to činimo samo za članove SJN.

Plaćanje članarine. Pozivamo sve stručne odsjeke, te pojedine kotarske skupine, da nam najkasnije do 15. juna o. g. pripošalju tačne konačne obračune o uplaćenju članarini u god. 1919. Nakon izmišljanja tog roka izaslati ćemo na trošak pojedinih nemarnih skupina svog izaslanika, da ovaj uredi knjige i sastavi obračune, kako smo im to već i u okružnici od 23. marta o. g. saopćili.

Sabiranje predplatnika. Svim stručnim odsjecima, kotarskim skupinama, pojedinih povjerenicima i članovima razaslali smo sabirne arke za pretplatu i tiskovni fond „Našega Glasa“, pa ih molimo, da nam te sabirne arke u što kraćem roku povrate sa odpađućim iznosima predplate i prinosa za tiskovni fond. Žalosno je, da je u naših drugova tako malo staleške svijesti do sad bilo, što najbolje svjedoči tako malen broj pretplatnika na naše glasilo. Razaslali smo pozive i sabirne arke u nadi, da će ovaj put odziv biti veći i da će se svaki javni namještenik u svom vlastitom interesu, te u interesu opstanka staleškog glasila pretplatiti nanj i doprijeti mali doprinos za tiskovni fond. Drugovi, koji su primili sabirne arke, neka živo porade na tom, da sabiru što više pretplatnika među javnim namještenicima, a i u građanskim krugovima. Nesmije biti niti jedne gostione ni kavarne, koju

pohadjaju javni namještenici, koja ne bi bila pretplaćena na „Naš Glas“. Živom agitacijom moći ćemo glasilo podići, što prije na dnevnik, a kad to bude, istom onda ćemo imati u ruci pravo sredstvo borbe za naša staleška prava i opstanak.

Borba protiv skupoće.

Kad je nedavno komunizam u našoj državi digao malo glavu, neki se kapitalisti prestrašili, i u našim trgovinama počele padati cijene nekim artiklima. Stanoviti trgovci nečiste savjesti prepadoše se, da im se ne bi pretresli dućani, a izlozi porazbijali, kako so čuli, da je to bilo u Rusiji i drugdje. Mi smo se činovnici ovdje u Zagrebu poveselili. Daleko je od nas misao, da bismo se identificirali s komunistima, jer ih u ovoj formi i još sada držimo opasnim za našu državu, kojoj granice do današnjeg dana nisu još uređene. Ali mi smo se u našoj duši poveselili stoga, jer smo u toj pojavi vidjeli bar mali tračak na bolje. No nažalost to je trajalo tek jednu minutu.

Odmah se naime pojavila protivna organizacija, t. zv. građanska sindikalna vijeća: bankari, trgovci, veleindustrijalci i ostali kapitalisti. Udružili se brzo svi i odmah namuknuli veće svote za uzdržavanje policije, koja će štititi njihov imetak. Posljedica dakle štrajka bilo je oružanje kapitala, a dalje — no šta mislite što: cijene su se opet digle i još povisile: Gore no prije!

Tko od te borbe opet strada? Na čija ledja pada opet sve? Na naša, na činovnička. Mi se i opet moramo da borimo protiv skupoće. A kako, da se borimo? Da ne imamo te artikle, da štrajkujemo, da tjeramo pasivnu rezistenciju protiv izloga, u kojima danomice progresivno rastu cijene?

Dobro, ne ćemo uzimati za gospodje briljantne naušnice ni za sebe zlatne satove. Što više, ne ćemo i odijela kupovati, makar ova naša stara i četiri puta okretali. Ali kako da štrajkujemo protiv povrća i brašna? Ili protiv cipela?

Ne, mi u tu borbu ne možemo. Tu mora da priskoči u pomoć država. Jer gdje je pravi razlog skupoći? U zakutnim, posrednim poslovima, u t. zv. verižnoj trgovini (Kettenhandel). Tu pojedinci zaslužuju ogromne svote na provizijama, a to sve ima da plati siromašni kozumenat, najvećim dijelom činovnik. Trgovci i preprodavaoci nisu više zadovoljni s 100% nego hoće i 1000%. Tako isto radi i seljak s jednostavnog razloga, što on sam mora za industrijalne artikle toliko izdavati. Svi nas gule.

Država bi morala, da sa svim svojim aparatom stane na put posrednoj trgovini i da maksimira cijene. Osim toga ona bi se morala, da stavi u bliži i humaniji doticaj s opskrbnim organizacijama javnih namještenika: s aprovizacijama i kooperativima, da se roba izravno za manju cijenu nabavlja neposredno iz fabrika, da se roba bez zarada i provizija daje činovništvu. Ona bi morala te institucije većim svotama pomagati. Onda se ne bi ni plaće trebale tako povisivati, jer mi činovnici ne tražimo povišicu, da zgrčemo kapital i da štedimo, već zato, da ne gladujemo i da se ne moramo zaduživati. Samo zato!

Borba dakle protiv skupoće jest u prvom redu u rukama države, i ona protiv eksploatacije konzumenata mora ustati ekonomskim nabavama. To je njena naj-

svetija dužnost, jer duševni proletarijat može, da joj bude opasnijim od radničkog proletarijata. Vazda je uspijevala ona država, koja se brinula za egzistenciju i zadovoljstvo svoje inteligencije. Inače će skupoca kao stoglav, hidra rasti od dana u dan i progutati nas sve.

Kamo nas tira država?

Ako gospodar ne da svome hlapcu ili slugi dosta hrane, ako ga ne plaća tako, da se može pristojno odijevati, onda će taj sluga — ako je nepošten — krasti i varati svog gospodara, ali će mu, — ako je pošten — otkazati službu, pa potražiti drugoga gospodara, koji će mu više davati. Upravo je tako i s nama, javnim namještenicima. I mi smo sluge (hlapci), a mi se toga i ne stidimo. Sluge smo naroda svoga, države svoje, bogate i plodne države, koja ima svega u obilju, samo nema dobrih upravnika, koji bi s njezinim blagom znali gospodariti. Ministri se na pojedine resorte ne meću po sposobnosti, nego prema zahtjevima stranke, po protekciji, za čast, zbog sinekure. Glavno je, da u ministarskom vijeću budu istaknuti ljudi, da budu glasovi, a da li što razumiju od svog resorta, za to se ne pita. Ministrima šuma imenuju se advokati, ministrima komunikacija svećenici, ministrima pošte liječnici, ministrima pravde profesori, ministrima financija diletanti. Zato stojimo zlo prema vani, jer nas svaki vrug može žedne preko vode prevesti, a zato stojimo zlo i unutar zemlje, jer ne umijemo stati na put korupcijama i prevarama, koje su kod nas sasvim preotele mali. Pojedinci se obogaćuju, a opći interesi stradavaju. Šta više ni valute ne možemo popraviti, kad gospoda pojedinci za izvozu robu traže tuđu valutu, jer od nje oni sami imaju najviše koristi, mjesto da se naši artikli isplaćuju našim novcem i da se našem novcu digne cijena.

Šta se mora neminovno dogoditi? Opći krah, slom, raspad. Zar na to nitko ne misli? Lako je trgovcu: on prema rastućoj skupoći (druginji) podiže cijenu svojemu artiklu. Motrite samo svaki dan n. pr. u trgovini izložene cipele! Iste cipele svaki drugi ili treći dan rastu! Raste broj na njihovim ceduljama. Prije mjesec dana bio je 800 kruna, sad je već dva puta toliko. Štofovi idu na hiljade, tako da već neki činovnici i ne misle na nova odijela. Jer ako i privrede novac za štof, tko će platiti dragoga prijatelja krojača, koji je svoj „Macherlohn“ podigao također na hiljade. Lako je i manuelnim radnicima. Oni isto tako podižu svoju nadnicu, sa svim u razmjeru sa skupoćom. Tako i gostioničari i svi drugi.

A gdje ćemo podizati mi javni namještenici? Hoće li upravni činovnik tražiti za brzo riješenje akta 100 ili 200 kruna? (Vele, da ima po koja stranka, pa takve svote i ponudi!) Smije li carinik, da za koju hiljadarku propusti stanovitu robu i tako prikrati državu? (Nije li indirektno na to prisiljen, ako je slabo plaćen?) Ili da profesor propusti djaka za lijep dar od roditelja? (Nepokušavaju li to i sami roditelji pod vidom tajnih instrukcija?) A šta, da sudac, koji nikako ne može privatno zasluživati, da u desperaciji za opstanak svoje familije primi mito i riješi odsudu komu u prilog?!

To već postaju tragedije i krvavi problemi, koje indirektno stvara sama država, a ostane li ovako dalje — to jest ovako mizerna plaća — otvorit će se vrata korupciji, koja je najopasnija bolest, crv,

otrov svakomu državnom organizmu. A korupcija takodjer raste kao i cilene.

Ako nas gospoda ministri ne smatraju stupovima države, nego tek za nuždu nekim funkcionarima, kojima treba od vremena do vremena dobaciti tek neke procenite kao mrvice, onda nam ne preostaje drugo, nego prvo: ili zlorabiti svoju službu ili je zanemariti, pa se drugim poslom baviti — ili pa drugo: to jest okrenuti leđa svojem zvanju, koje smo s ljubavlju izabrali i za koje smo izgubili svoje najlepše godine.

Eto kamo nas tjera država: u korupciju ili u bijeg! Jer tko će još obstatati na svom mjestu godinu dana? Tko će ove zime da gladuje?

Neka nam se ne zamjeri! Mi vičemo i gudimo vazda istu pjesmu u „Našem Glasu“ i vikati ćemo dalje, dok nam se radikalno ne pomogne. Mi moramo vikati. Dijete dok ne zaplače, ne čuje ga majka. A majka Jugoslavija ne smije trpeti, da joj najbolje dijete strada. Ona mora po svojim ministrima nastojati, da nas zadovolji, uredbom pragmatike i razmjera plaće. Tim će stati na put korupciji i bijegu činovništva. Ne učini li to, ostatak će joj korumpirani činovnici, a bolji i talentiraniji otići u druga zanimanja, u banke i trgovinu.

Na nadamo se, da su gospoda novi (stari) ministri to već i sama uvidjela, pa da će im prvi posao biti, da se jednom ozbiljno pozabave s našim bijednim stanjem. Krajnje je vrijeme!

Rovarenje među namještenicima okružnih blagajna.

Primili smo od nekih stručnih skupina namještenika okružnih blagajna obavijest, da su namještenici zemaljske i okružne blagajne u Zagrebu izaslali svojim drugovima u pokrajinu pozive na osnutak nekakve zasebne organizacije izvan okvira saveza javnih namještenika i razaslali već osnovu pravilnika za osnutak tih organizacija.

Drugovi namještenici okružnih blagajna pišu, da se čude tome postupku zagrebačkih svojih drugova to više, što su oni bili onaj faktor, koji ih je u savez javnih namještenika doveo, pa pitaju za uzrok tome. Začudili smo se i mi toj akciji zagrebačkih namještenika okružnih blagajna, premda znamo, odakle vjetar duše, jer su baš namještenici okružnih blagajna bili naši revni članovi. Evo kako je do toga došlo.

izaslao je u središnji odbor svog novoizabranog predsjednika dr. Antu Mudrinića, da zastupa interese svojih drugova. Središnji je odbor optirao gospodina Mudrinića članom do izaslaničke skupštine, na kojoj bi imao biti definitivno izabran članom središnjeg upravnog odbora. Kako središnji odbor uvijek oprezno postupao kod pridolaska novih članova, tako je to učinio i ovaj put, te se informirao o prošlosti g. Mudrinića. Informacije su bile takove, da je središnji odbor morao od njega zatražiti neka razjašnjenja u pogledu njegovog isključenja cum infamia iz akademskog pjevačkog društva „Mladost“ za ere Rauch-Čuvajeve i u pogledu nekih drugih delikatnih stvari. Dr. Mudrinić nije tih razjašnjenja pružio, već je ukratko zaničevao sve navodeći, da informacije središnjeg odbora nijesu ispravne. Kratko vrijeme nakon toga primio je središnji odbor od g. Mudrinića dopis, prema kojemu je najavio svoj istup iz središnjeg odbora i uopće iz Saveza. Na skupštini stručnog odsjeka uspjelo je gosp. Mudri-

niću, da dobije ponovno povjerenje nekih svojih drugova, koji su možda uplivišani službenim njegovim položajem glasovali

Stručni odsjek zemaljske blagajne za osiguranje radnika i okružnih blagajna zanj kao i za njegov prijedlog, da cijeli stručni odsjek istupi iz Saveza javnih namještenika i da bude posebnom organizacijom. Primjećujemo, da prema našim informacijama nije na samoj skupštini bio prisutan dovoljan broj članova, da stvori pravovaljani zaključak, pa tako taj zaključak nije još do sada niti saopćen središnjem odboru. SJN. unatoč svega toga, kako se čini i iz vijesti pokrajinskih namještenika okružnih blagajna razabire, vodi g. dr. Mudrinić neku akciju oko posebne organizacije na svoju vlastitu ruku, premda to većina njegovih drugova ne odobrava, pače osuđuje taj njegov postupak.

Moramo iskreno reći, da se ne čudimo g. Mudriniću ni njegovom poslu. Njemu je valjda postalo u odboru prevruće, kad se počelo kopati po prošlosti, ali se više čudimo namještenicima, koji tome gospodinu nasljedaju i vode akciju, koja je štetna i po njih i po interesu javnih namještenika uopće. Neka znadu svi oni, koji ovako rovaru i slijede elemente, koji rade iz sebičnih motiva, da ovakav separatizam ne vodi nikamo. Separatizam nam je svima na štetu. Što ne postignemo slogom i u zajednici, ne ćemo sigurno postići ni ovakovim separatizmom, pa toga neće postići ni g. Mudrinić. Samo zajedno u jednoj čvrstoj falangi moći ćemo ostvariti svoje težnje. Zato na okup!

Vestnik.

† Ivan Kristan. Dne 7. junija spremili smo k večernem počitku našega prebлага tovariša viš. sod. oficijala Ivana Kristana. Njegov pogreb je jasna priča, kako priljubljen je bil ta kremeniti značaj med tovariši in občinstvom. V soboto 5. junija popoldne opravljal je še vestno svojo službo, v nedeljo zjutraj ob 6. uri pa je izdihnil svojo blago dušo vsled srčne hibe.

Kjerkoli je služboval, pridobil si je s svojim odkritim značajem srca šefov in tovarišev.

V minuli zimi zbolel je na španski. Le-tej pridružila se je pljučnica, a je vendar za silo okreval. Počutil se pa ni več popolnoma trdnega in večkrat se je izrazil, da pri njem ni vse v redu. Prehitro odšel si, dragi Ivan, od nas, pogrešali Te bomo kot tovariša pa tudi kot družabnika. Ohranjen naj Ti bo blag spomin.

Njegovi rodbini, katera je izgubila z njim najskrbnejšega očeta, pa naše iskreno in odkritosrčno sožalje. Tovarishi.

Hranilni in posojilni konsorcij L. srl. urad. društva v Ljubljani naznanja vsem svojim članom, da se bo vršil v soboto, dne 19. junija 1920 ob 7. zvečer v restavraciji g. Mraka na Rimski cesti v Ljubljani redni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: Poročilo o delovanju L. srl. urad. društva v l. 1919. — Čitanje zapisnika o lanskem rednem zborovanju. — Poročilo o poslovanju in računskem sklepu tuk. kraj. odbora, ter hranilnega in posojilnega konsorcija za l. 1919. — Poročilo nadzorovalnega sveta. — Razdelitev poslovnega dobička koncem 1919 in dodelitev rezervnega zaklada. — Določitev obrestne mere za posojila in hranilne vloge, ter odpovedne dobe za slednje. — Do-

ločba glede plodonosnega nalaganja razpoložljivega denarja. — Določitev največjega števila deležev, ki si jih sme pridobiti posamezen zadružnik. — Določitev viška posojil in hranilnih vlog, ki jih sme sprejeti konsorcij. — Honoriranje funkcionarjev. — Prememba pravil. — Slučajni predlogi zadružnikov. — Dopolnilne volitve. — V slučaju nesklepnosti vrši se uro pozneje istotam za rešitev istega dnevnega reda nov občni zbor, ki bo sklepčen brez oizra na število prisotnih zadružnikov.

Iz krogov poštinih uslužbencev.

Na dopis iz krogov sodnih slug odgovorjamo samo to, kar se tiče pošte. Omenjeni dopisnik se pritožuje, da v poštini službi je že dve tretjini poduradnikov kljub temu, da pošna služba ni tako naporna in odgovorna, kot sodnih slug. Argumentacija, da so v vojnem času službo poduradnikov opravljali 15-17 letni dečki, ne drži. Verujemo, da se čudno zdi, kako je to mogoče, ali kdor je pri pošti opravljaj službo v vojnem času, mu je to lahko umljivo. Po predpisu so imeli dostavljati navadna pisma, tiskovine, časopise in navadne brzajavke. Vsa priporočena pisma in sploh ves važni material pa so dostavljali pravi pošt. uslužbeni. Res je, da je pošna uprava prideljala dostavljalcem radi pomanjkanja osebja dečke ali odgovornost za njihove pogrške je naprtila stalnim uslužbencem. Torej je imel vsak tak uslužbenec dvojno odgovornost. Vojna uprava je takoj v začetku mobilizirala veliko število stalnih poštinih uslužbencev k raznim voj. pošt. rez. brzajav. oddelkom in je bilo pri poštini upravi pomanjkanje osebja strašno, česar pri drugih resortih ni bilo. Kot prometni urad si je pošt. uprava pomagala, kakor je pač mogla. V drugi vrsti moramo tudi konstatirati, da so bili večinoma tisti dečki že vsi s par gimnazijskimi razredi, celo s 6 gimnazijskimi razredi. Ti so danes uradniki. Ali je služba bolj odgovorna pri pošti, kjer ima uslužbenec opraviti z milijoni tujega denarja ali na sodišču. Ako sodni sluga izgubi akt, dobi dvojnik, ako pa izgubi pošt. ni uslužbenec denarno vrečo z nekaj stotisoč tujega denarja pri svojem naglem delu, mislimo, da ni vseeno, ker ne dobi dvojnika, ampak vse kaj drugega. Primerjajte naše sprevednike in denarne dostavljalce, kakšno veliko odgovornost imajo, potem je sodba jako lahka, kje je večja odgovornost. Nimamo nič proti temu, da se poganjajo sod. tovariši za podurad. mesta, ker tim jih privoščimo, ali poštinih uslužbencev nikar ne ponizujte! Oglasili smo se samo v obrambo našega stanu in nočemo nič drugega, da se nas ne bo napačno sodilo.

Vekoslav Bavdek in Martin Gruden

Ministarska indolencija i neosebnost.

Pod tim naslovom kritizuje zagrebački „Jutarnji List“ u broju od 2. ov. mj. rad bivšeg ministra financija dr. Jankovića, te medju ostal. izvodi: „Zaista je već kranje vrijeme, da je g. ministru Jankoviću odrezet resort, o kom nije imao ni pojma, samo je šteta, da će usrećiti sada drugi resort jednako važan, a to je poljoprivreda. Žalimo, te nije ista sudbina zadesila i g. ministra Ninčića, koji jednako malo znanja i sposobnosti ima za resort trgovine. To upravo i jest naša nesreća, da se na ovakova mjesta, koja su naročito u današnjim prilikama najvažnija, postavljaju

ljudi bez spretnosti i sposobnosti. Kako čujemo, novi je ministar financija čovjek stručno spreman, pa se trgovački svijet kao i industrijalni pouzdano nada, da će financijsku politiku povesti novim razboritim smjerom. Skrajnje je vrijeme, da se na mjerodavnim mjestima započne ozbilj. prosudjivanjem današnjih ekonomskih prilika. Mi ipak upozorujemo današnjeg g. ministra financija na važno pitanje, koje već dugo čeka na svoje riješenje, a to je — konačno i pravedno uredjenje plata državnih službenika, koje treba u državnom interesu što skorije provesti za sve činovništvo bez razlike definitivno i dr. žave dolično.

Dolje s cijenama!

Dok se danas u cijeloj Evropi ide za tim, da se prestane baratati s tolikim novcem, kojega neki imaju na pretek, a svi ostali premalo ili ga uopće nemaju, tjera i država svoje cijene u beskraj. I svi ministri, koji su se do danas u našoj državi u ovo kratko vrijeme obredali, a bilo ih je dosta, koliko su se god u svojim programima razilazili, imali su ipak jednu zajedničku točku u svom programu, a to je povisiti cijene, gdje god se to samo može. I tako kod svake promjene ministarstva, doživljavamo povišenje željezničke tarife, poštanskih pristojba i cijene duhanu. A mi se i dalje vozimo u hodnicima kod razbijenih prozora, bez sjedala i sretni smo, ako nam tko ne ukrade putem prtljagu (a ne dobi uši in stenic! (Op. ur.), dobivamo poštu neuredno i pušimo još duhan za skup novac. I baš ovo povišenje cijena duhana je najsmješnije! To su povišenje donijele opet zagrebačke „Nar. Novine“ ovih dana, a jedan zagrebački list veli o tome: Cjenik nečega, čega nema! Kod nas se doduše ne može reći, da nema duhana, — nikada nismo na njemu oskudijevali, a i nije moguće, da oskudijevamo. Tek za nas ga nema, jer su nam cijene previsoke! Bili smo zahvalni, da nam netko od naše financije kaže, kako to biva, da se pravim putem, recimo u trafikama, ne može dobiti duhana ni duhanskih proizvoda, a kod kelnera, nekih pretrglija i kod nekih starih firma dobiješ ga na vagone, samo svakako iz velike cijene, jer iza tvornice prelazi kroz nekoliko ruku, koji na njemu služe.

Kruna jednaka filiru. Čudno ali je ipak kako uz venke cijene, jer iza tvornice pre-

par muških »Salamander« cipela K 11.50 ili 1150 filira, danas stoje cipele posve loše vrste K 1150 do K 1200. Jedno odijelo stajalo je i to srednje vrste K 40 do K 50 ili 4000 do 5000 filira, danas stoji takvo mnogo lošije kvalitete 6000 kruna. Ne-ki dan je prodana u Osijeku u Podravskoj ulici jedna kućica, koja je pred rat stajala 500 K ili 50.000 filira, za ravnih 50.000 kruna, a jedna druga, koja je prije rata stajala 10.000 K ili 1.000.000 filira ravno toliko kruna. Isto vrijedi i za žito, brašno i kruh, koji su još nekoliko godina prije rata stradali, i to žito 10—12 filira po kilogramu, a kruh 16 do 20 filira po kilogramu, a danas jednako toliko kruna. Is-porediv te cijene sa platama javnih namještenika vidjet ćemo, da ovi prema tome računu imaju mjesečne plate 11 do 35 K predratne vrijednosti, već prema njihovom službenom položaju, odnosno prema broju obiteljskih članova, koje su dužne uzdržavati. — Čitajte to, gospodo ministri, ter se nemojte čuditi, što vam tako slabo plaćani državni aparat ne funkcionira — a namješteništvu umire od gladi ili bježi iz državne službe!

Parturijunt montes . . .

Triumf! Vendar koalicijska vlada! Duša, raduj se in vriskaj od veselja: zdaj bo konec neznosnih življenskih razmer, ki nam uradnikom pelinijo življenje in delo! Saj imamo vse v vladi zastopane stranke v svojih programih temeljne točke, ki obetajo uradnikom naravnost zlate čase. Z veselo pričakujočimi obrazi smo zrlili v Beograd, da slišimo, kaj porečejo k uradniškemu vprašanju Vesnič in Protić, Korošec in Kukovec. **Parturijunt montes!** Dospel je prvi signal: 25 odstotkov povišanja vseh doklad in še 100 odstotkov zvišanje družinske doklade! Ihm — dosti ni, ko se je vendar od novembra 1. l. vse trikrat podražilo, pa zadostovati mora za prvo silo, posebno ker se je »ministrski svet« začel tudi resno lotevati definitivne rešitve uradniškega vprašanja. Drugo poročilo: samo 25 odstotno zvišanje vseh doklad! Bore malo za lačne želodce, da se pokrije nagota ni misliti — pa poleti ta stvar ni tako aktualna. Tretje poročilo: nasečetur ridikulus mus: okroglo 10 odstotno zvišanje prejemkov! Gospodje na ministrskih stolčkih! Uradnik ni Ribničanov konj, ki se je tako dolgo vežbal v stradanju, da je — ravno privajen vsemu hudemu — crknil. Če ste nezmožni znižati draginjo, ali nam saj primerno zvišati plače, potem nas vsaj ne zasmehujte, kajti v tem slučaju boste zadeli na odločen odpor vsega organiziranega uradništva! B.

Zajednica stalno namještenih podvornika i službenika. 10. redovita skupština održana 9. maja 1920 u Zagrebu. Predsjednik Petrović otvara skupštinu sa pozdravom, ustanovljuje, da je pristupilo 50 članova osobno, a 41 sa punomoći, ukupno 91 član, što čini od 334 člana dovoljan broj, te prolazi na dnevni red.

Zapisnik prošle glavne skupštine je primljen i ovjeren.

Tajničko izvješće o radu centralnog odbora minule godine te blagajničko izvješće o izdatku i primitku primaju se do znanja. Predsjednik predlaže, da bi se dosadanja posmrtnina morala povisiti, pošto ne odgovara sadanjem duhu vremena. Time bi se i članarina morala povisiti, pošto sa sadašnjom članarinom ne

bi mogli izdatke pokrivati. Zato stavlja predlog, da se posmrtnina povisi od 100 K na 400 K, a članarina na 5 K mjesečno. Odbornik Mikulić nadopunjuje predlog time, da bi se i podpore umirovljenim članovima, udovima i siročadi imale povisiti i to od 10 na 20 K članovima, a siročadi od 4 na 10 K.

Nakon dulje rasprave bio je predlog odbora sa ogromnom većinom primljen tim dodatkom, da povišica članarine 5 K i izplata posmrtnine od 400 K stupa na snagu sa 1. srpnja 1920.

Predsjednik predlaže, da bi se u zajednicu primili i oni podvornici, koji su prekoračili 40 godina života kao i svi podvornički pomoćnici bez razlike na dobu godina. Nakon dužeg raspravljanja bude predlog jednoglasno prihvaćen sa tom primjedbom, da se svima gore navedenim daje rok od 3 mjeseca t. j. od 1. srpnja do 1. listopada 1920; za novo primljene u državnu službu vrijedi isto 3 mjeseca rok od njihova primića. Tko se u tom roku ne bi izjavio za pristup u zajednicu, neće se na njega uzeti kasnije obzira. Član Pozaić predlaže, da bi naš vjestnik bar 4 puta na godinu izlazio, pošto bi time bili članovi zadovoljniji, kada bih znali, kako Zajednica i njezina imovina stoji. Ujedno prilaže račun tiskare. Skupština nakon odulje rasprave zabacuje predlog radi previsoke cijene. Odbornik Dimec predlaže, da bi se naša Zajednica pretplatila na „Naš Glas“, a u taj „Glas“ da ćemo moći pisati izvješća i članke. Skupština predlog prihvaća jednoglasno. Odbornik Mikulić predlaže, da bi se svi članovi naše zajednice morali pozvati, da se pretplate na „Naš Glas“, jer da ćemo u njega pisati sve naše izvješćaje, naima sjedničke zapisnike i blagajnička izvješća; ako ne bi bud iz kojih razloga naša izvješća u „Našem Glasu“ izašla, onda ćemo naše članove posebnim okružnicama obavjestiti.*)

Dimec predlaže, da bi se u zapisnik umešla zahvalnica blagajniku Markaču i tajniku Dumbrovki za njihov požrtvovni rad u korist zajednice. Skupština predlog prima sa popraćenjem živili. Predsjednik predlaže, da se g. Mikulić, Lovrenčak i Dimec imenuju začasnim članovima naše zajednice, pošto su puno koristi našoj zajednici doprinijeli. Skupština predlog prima jednoglasno. Pošto je time bio dnevni red glavne skupštine iscrpljen, a niko se za rječ nije javio, diže predsjednik sjednicu u 2 sata popodne sa pozdravom i zahvalom na ustrpljivosti i uzornom redu, te želi stranim posjetiocima sretan put na burni poklik „Živili!“

»Samopomoć« v Ljubljani deli svoja članom, dokler je zaloga, v prosti prodaji brez vrstnega reda: belo moko, črno moko, pšenični zдроб, koruzno moko, koruzni zдроб po dosedanjih cenah. Nadalje deli cvebe, cikorijs, cimet, fižol, fige, hruške, jajca, tečmen za kavo, ješprenj, plavilo, kis, kavo, kašo, kremo za čevlje, lug, sodo, pralno milo, toaletno milo, metle, mandeljne, poper, papriko, piment, paradiznike v sodcih in dozah, rogaš, slatino, rozine, rožiče, sol, slive, sveče, sidol, sir, sladno kavo, vžigalice, veznice za čevlje, nageln, žbice, mast ter fino namizno olje. Vsak član dobi največ 10 kg masti

*) Op. ured. Prosim! Toda taka poročila morajo biti kratka in istinito važna.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna voda
Styrja vrelec, medicinska voda
Donatski vrelec, medicinska
voda najmočnejše vrste.

Zastopstvo v vseh večjih mestih in
kraji. Dobiva se v vseh prodajalnah
in restoracijah : : : Pojasnilo daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaska Slatina.

od ostalega blaga pa poljubno množino. V zalogi so tudi moški in ženski čevlji ter otroške sandale. Čevlji od 480 K — 430 K moški, ženski pa od 550.50 K do 660 K.

Listnica uredništva.

O.J. U-6 v Sisku javljam, da odprelim vsako številko točno na njegov naslov. Tako tudi vsem drugim naročnikom. Če kdo lista ne prejme, ni naša krivda.

Vsem novim naročnikom naznanjam, da so nam št. 1—20 povsem pošle in jih torej ne morem poslati nikomur. Poslane naročnine za nazaj smo raditega zaračunali za naprej. — Uprava.

Drugovi, u svim gostionama i kavanama zahtevajte „Naš Glas“!

„Samopomoč“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da proizvedejo po takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zaloga, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, ki poravnava radevolje vse stroške.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Posojila na osebni kredit: 6% — Posojila na hipoteko: 5 1/2% — Mesečna odplačila. Ranžijska posojila na več let; mali vračevalni obroki.

pisarna: Kongresni trg 19.

Uradne ure od 3. do 12. ure. — Prospekti brezplačno na razpogo. — Rezervni zakladi nad 500.000 K. — Hranilne vloge 3 1/4 %.

Društvo sodno-pisarniških in zemljiško-knjižnih uradnikov za slovensko ozemlje v Ljubljani naznanja, da je 6. junija 1920 nenadoma preminul njegov član in odbornik g.

IVAN KRISTAN

višji pisarn. oficijal v Ljubljani.

Pogreb prebleglega tovariša se je vršil dne 7. junija 1920.

LJUBLJANA, dne 8. junija 1920.

Modni salon

Stuchly - Maške
LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

I. C. Kotar,
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.

3-6

Priporoča se tvrdka 4-6
Jos. Petelinc
trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Marija Tičar

Ljubljana

Velika zaloga uradnih in šolskih potrebščin. Največja izbira razglednic in pisemskega papirja. Na drobno in debelo.

VELIKA ZALOGA Na debelo! Na drobno! : : Solidne cene! : : **BOGATA IZBIRA**

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. **LASTNI MODNI ATELJE.** OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju. **PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA**

SCHWAB & BIZJAK
LJUBLJANA, Dvorski trg, pod Narodno kavarno.

„Balkan“ trgovska, spedijska in komisiska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.

Brzjavni: „BALKANSPED“.

Interurban telefon 366.

10-4

Naš Glas je strogo stanovski list in se zavzema za koristi vseh javnih nastavlencev. Tovariši! Naročajte in širite naše glasilo!

BARVA **KEMIČNO** **ČISTI**

vsakovrstno blago, obleko

PERE domače perilo (pošilja po isto na dom)

SVETLOLIKA ovratnike, zapestnice in srajce

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. LJUBLJANA, Podružnica Selenburova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.